

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXVIII.

ČÍSLO 11

NOVEMBER 2020

Múdrosť

Prijímanie u piaristov - Zasadnutie farskej rady - Charita počas pandémie
Učila deti lásky - Múdry alebo vzdelaný- Hríbik deťom - Bl. Carlo Acutis

Prvé sväté prijímanie u piaristov, 30. septembra 2020

Učíme sa múdrosti a učíme múdrosť?

V Indii sa hovorí o štyroch štádiách v živote muža. Prvé je štádium žiaka. V ňom sa chlapec učí od iných umeniu života. Predovšetkým od svojho otca a príslušníkov rodiny. Od koľkých otcov sa môže chlapec na Slovensku naučiť umeniu života?

Druhé štádium je domáci pán. Muž sa ožení, vychováva deti, učí sa milovať svoju ženu a byť jej verný. Koľko mužov u nás je skutočne oporou pre svoju ženu a deti?

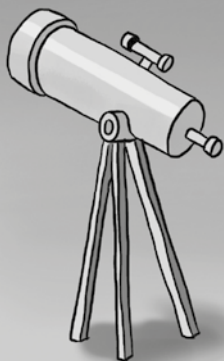
Tretie štádium sa volá hľadač. V tomto štádiu je muž schopný správne hodnotiť súvislosti sveta, v ktorom žije. Nemyslí len sám na seba, na svoju vlastnú rodinu, len na úzky okruh životných záujmov a potrieb, ale vie sa zodpovedne vyjadriť aj k tomu, čo je mimo jeho rodiny a mimo jeho dvora. Vie urobiť aj krok do veľkého sveta. U nás, žiaľ, muži nie sú hľadačmi. Stačí, keď majú prácu a môžu rozprávať o športe, politike a sexe.

Vo štvrtom a poslednom štádiu sa muž v Indii stane mudrcom. Je to pokojný stav staroby, v ktorom sa už nič nové nehľadá, o nič sa nebojuje, ale na všetko sa pozerá s nadhľadom opretým o životnú skúsenosť. Mudrc vyžaruje zo seba istotu a pokoj a nikto sa ho nemusí báť. O koľkých našich starých otcov môžeme povedať, že sú mudrcmi?

Učíme sa aj my múdrosti od nášho Boha, ktorý je Múdrosť sama. Aj vo Svätom písme sa nachádza kniha s názvom Kniha múdrosti. Dajme si tu námahu a nájdime si čas, aby sme sa do nej zahĺbili. Pokojné a obohacujúce čítanie Vám želim!

Marek Sabol, farár

Som presvedčený,
že Boh neexistuje,
alebo je veľmi ďaleko.

Nikde ho totiž
nevidím!

Prvé sväté prijímanie u piaristov

Prvé sväté prijímanie u piaristov sa konalo po dlhom čakaní, aj keď nebolo jasné, či kvôli novým opatreniam vôbec bude. Z pôvodne plánovanej nedele 4. októbra bolo napokon narýchlo presunuté na stredu 30. septembra.

Štvrtáci tak predsa len mohli prijať Pána Ježiša počas svätej omše o 16:30 v piaristickom kostole v Prievidzi už v túto jeseň, ako to aj po zrušení prvého termínu v máji minulého školského roka plánovali. Celá slávnosť sa z dôvodu opatrení týkajúcich sa počtu účastníkov na hromadných podujatiach konala len za účasti rodičov prvoprijímajúcich detí, bez súrodencov a krstných rodičov.

Prvoprijímajúce deti si radostne odspievali celú svätú omšu za pomoci ich pani učiteliek a slávnostne prijali Eucharistiu z rúk pátra Jána Hríba, ktorý ich na tento deň nielen po celý minulý školský rok pripravoval, ale im aj dopoludnia v škole vyslúžil sviatosť zmierenia, aby mohli s čistými srdiečkami predstúpiť pred Pána.

Páter Ján na omšu priviedol ako prekvapenie veľkého krtka Jožka. Ten ich sprevádzal počas prvých rokov na hodinách náboženstva, ale dnes už prišiel ako veľký krt. Mal byť symbolom ich vyzretosti a toho, že sú od tejto chvíle pripravení plnohodnotne sa zúčastňovať svätej omše, pretože splnili podmienky, ktoré ich k tomu uschopňujú.

Celá slávnosť, radostné deti spolu s rodičmi a učiteľkami na čele s ich obľúbeným a milovaným pátrom Jánom vzbudzovali u všetkých účastníkov nádherný pocit z tak výnimočného dňa, kde asi ani jedno oko nezostalo suché. Prajeme im všetko dobré na ich ceste spoznávania Ježiša Krista a jeho nekonečnej lásky k nim a ich srdiečkam.

Za rodičov štvrtákov z piaristickej školy
Michaela Laurincová
Foto: Roderik Weissabel

Zo zasadnutia farskej rady

Farská pastoračná a ekonomická rada sa zišla na zasadnutí v utorok 6. októbra 2020 v priestoroch fary. Členovia sa počas neho zaoberali všetkými aktuálnymi problémami farnosti.

Najproblematickejšou je momentálne celosvetová kríza spôsobená pandémiou

koronavírusu, ktorá ochromuje i život vo farnosti. Po nádejných letných dňoch

bol počet účastníkov na bohoslužbách od 1. októbra obmedzený na 50 (a následne od 15. októbra už iba na 6). Keďže na sväté omše prichádzalo menej veriacich a teraz sa prakticky verejne neslúžia, odráža sa to i na výške zvončeka, ktorý je tým pádom nižší a neumožňuje realizovať všetky pôvodné plány farnosti.

Rekonštrukcia farskej budovy

Hostom stretnutia bola Ing. arch. Silvia Petrášová, PhD., ktorá má na starosti prípravu plánov pre realizáciu opravy farskej budovy. Doteraz už boli vymenené vchodové dvere, sklobetón, okná, do-robená bola zasúvací stena v zasadacej miestnosti a vymenené žalúzie, sadrokartónový strop a svetlá. Silvia Petrášová navrhovala pokračovať opravou strechy, pán farár skôr opravou suterénu, keďže tie priestory sú často používané a nie sú v prijateľnom stave v súvislosti s účelom, na ktorý sú určené. Keďže finančný rozpočet v dôsledku koronakrízy nemôže rátať s maximalistickou víziou realizácie opráv, farská rada si vyžiadala najskôr vyčíslenie opravy suterénu, strechy či vstupu a až následne rozhodne, čím začať - podľa reálnych možností farnosti. Dôležité bude tiež čo najskôr vybaviť stavebné povolenie.

Ukončenie fundácií spred roka 1948

Fundácie prinášajú farnosti okrem hmotného prospechu do budúcnosti aj záväzok, že bude za darcu nejakého majetku farnosti (pôda, dom) slúžiť sv. omše. Na základe rozhodnutia diecézneho biskupa Mons. Mariána Chovanca pán farár Marek Sabol farskej rade oznámil ukončenie fundačných záväzkov spred roku 1948 odslúžením sv. omše 5. novembra 2020 o 6:00 hod.

Voľby do farskej rady

Pôvodne sa voľby do farskej rady mali uskutočniť v októbri tohto roka, kvôli

obmedzeniu účasti veriacich na bohoslužbách boli presunuté na obdobie, kedy ich bude možné zrealizovať.

Mariánska púť

Mariánska púť v roku 2021 je otázná, nakoľko nie je možné predpokladať, ako sa situácia s COVID-19 vyvinie. Farská rada navrhla s rozhodnutím, čo s púťou, vyčkať do jari. Je však vysoko pravdepodobné, že farnosť tradičnú dotáciu mesta na stavbu pódia na tento účel (2 000 €) v plnej výške opäť nedostane.

Oprava charity, Mariánskeho kostola a budovy na Hviezdoslavovej

Pán farár informoval členov farskej rady o plánovanej oprave strechy v charite i o zámere dostať budovu od mesta do vlastníctva Charity - domu sv. Vincenta. Čo sa týka opravy Mariánskeho kostola, práce stoja, pretože tento rok neprešli žiadne dotácie.

Najkritickejší stav je v budove na Hviezdoslavovej, o čom informoval aj jej správca Vladimír Pavlove. Do strechy totiž zateká a nájomníci sa začínajú sťažovať. Boli už vypracované prvé cenové ponuky na jej opravu.

Text a foto: Petra Humajová

ODPUSTKY PRE DUŠE V OČISTCI

podľa normy Enchiridia Indulgentiarum (conc. 29, §1) so zmenou v dôsledku epidémie Covid-19

ODPUSTKY sú odpustenie časného trestu pred Bohom za hriechy, ktoré sú už odpustené, čo sa týka viny. Odpustky sú **čiasťočné** alebo **úplné** podľa toho, či oslobodzujú od časného trestu za hriechy čiastočne alebo úplne. Každý veriaci môže odpustky získať buď pre seba alebo aplikovať za zosnulých. (KKC 1471)

RAZ DENNE

- **Pôvodná platnosť:** 1. - 8. november
- **Aktuálna platnosť:** 8 dní v novembri (ľubovoľné dni, nemusia nasledovať za sebou)
- **Podmienky:**
 - nábožná návšteva cintorína,
 - modlitba za zosnulých (aspoň v duchu)

V DEŇ SPOMIENKY NA VŠETKÝCH VERNÝCH ZOSNULÝCH

- **Pôvodná platnosť:** 2. november
- **Aktuálna platnosť:** deň v novembri (podľa slobodného rozhodnutia veriacich)
- **Podmienky:**
 - nábožná návšteva kostola či kaplnky,
 - modlitba Otče náš a Verím v Boha

Okrem snahy vylúčiť akúkoľvek pripútanosť k hriechu (aj všednému) a splneniu vyššie uvedených odpustkových úkonov sa žiada splniť ešte tri podmienky:

1. **svätá spoveď** (akonáhle to bude možné),
2. **sväté prijímanie** (akonáhle to bude možné) a
3. **modlitba na úmysel Svätého Otca** (Otče náš, Zdravas' a Sláva Otcu).

Starí, chorí a všetci, ktorí z vážnych dôvodov nemôžu vychádzať z domu, môžu získať úplné odpustky aj keď sa duchovne spoja so všetkými ostatnými veriacimi, zrieknu sa akéhokoľvek hriechu s úmyslom splniť ako náhle to bude možné tri ďalšie zvyčajné podmienky (*viď vyššie*) a pred obrazom Pána Ježiša a Preblahoslavenej Panny Márie sa pomodlia zbožne modlitby za zosnulých, napríklad ranné chvály alebo večpery z Liturgie hodín za zosnulých, svätý ruženec, korunku Božjeho milosrdenstva alebo iné modlitby za zosnulých, ktoré sa veriaci radi modlia, alebo sa zahĺbia do meditatívneho čítania jedného z evanjeliových úryvkov ponúkaných v liturgii za zosnulých, alebo vykonajú skutok milosrdenstva, obetujúc Bohu bolesti a útrapy vlastného života.

Dané v Ríme, v sídle Apoštolskej penitenciárie, 22. októbra 2020, na spomienku sv. Jána Pavla II.

Zdroj: www.saletinirozkvet.webnode.sk

V západnej Afrike je ohrozených hladom 59 miliónov ľudí

Preventívne opatrenia, ktorých cieľom je spomaliť šírenie ochorenia Covid-19 v západnej Afrike, môžu mať vážne dôsledky v oblasti zabezpečenia potravy pre tamojšie obyvateľstvo. Prognózy, ktoré sa robili ešte pred vypuknutím pandémie, odhadovali, že počas obdobia sucha (júl a august 2020) bude 21 miliónov ľudí trpieť závažným nedostatkom jedla. Toto číslo sa pravdepodobne drasticky zvýši.

OSN uvádza, že počet hladujúcich v západnej a strednej Afrike by sa mohol zdvojnásobiť či dokonca strojnásobiť. Namiesto pôvodne predpokladaných 21 miliónov by hladom malo trpieť až 59 miliónov obyvateľov.

Problémy v poľnohospodárstve

Približne 50 % tamojšej populácie žije pod hranicou chudoby a prežíva len vďaka samozásobiteľskému poľnohospodárstvu a čiernej práci. Obmedzenie pohybu a karanténa majú pre obyvateľov katastrofálne následky, pretože obmedzujú prístup predávajúcich a kupujúcich na trh, vedú k prerušeniu zásobovacieho reťazca a znemožňujú výkon sezónnych poľnohospodárskych prác.

Na druhej strane zatvorenie trhov spôsobilo nadbytok niektorých plodín, ktoré sa nemohli predávať, a stávalo sa, že sa nespotrebované kazili priamo na poliach. Reštrikcie v medzinárodnom obchode zasa spôsobili ťažkosti pri presune potravín z jednej krajiny do druhej v rámci regiónu.

Krajiny západnej a strednej Afriky trpia nedostatkom jedla a ak chcú nakrmiť svojich obyvateľov, sú závislé od dovozu potravín zo zahraničia. Týka sa to predovšetkým obilnín, konkrétne ryže, ktorej domáca produkcia pokrýva len okolo 50 % celkovej spotreby. Obmedzenia tohto druhu sú preto dnes jedným z najpálčivejších problémov oblasti subsaharskej Afriky.

Pomôžme slovenským misionárom v Afrike
Pápežské misijné diela ponúkajú viac

možností pomoci chudobným ľuďom v Afrike. Finančne aj modlitbou môžeme podporiť aj priamo slovenských misionárov v Afrike. Napríklad Ivana Ďuriša v Keni. Tento kňaz denne chodí do slumov v Nairobi medzi najchudobnejších z chudobných. Denne stretáva narkomanov, siroty, chorých na HIV, TBC, týfus a hepatitídu. Deti z ulice s typickou fľaškou lepidla pri tvári, ktoré im slúži ako anestetikum proti hladu, chladu, chudobe a strachu. Chudobné a vyhľadované deti sú vďačné za jedlo, ktoré im rozdáva. Krátky film o misii kňaza Ivana Ďuriša je možné pozrieť na stránke pápežských misijných diel (www.misijnediela.sk) v časti Trojkráľová hviezda. Finančné príspevky pre podporu slovenských misionárov je možné posilať na účet pápežských misijných diel: SK88 0900 0000 0051 4976 4503, variabilný symbol 333.

Elena Cagaňová, členka Klubu priateľov misii
Obrázok: Pápežské misijné diela

Charita počas druhej vlny pandémie

Opatrenia súvisiace s COVID-19 sa opäť sprísnila a narušili tak životy nás všetkých. Dotklo sa to aj činnosti Charity - domu sv. Vincenta v Prievidzi, ktorá je tak ako v prvej vlnе opäť zaradená na základe rozhodnutia MPSVaR SR medzi subjekty hospodárskej mobilizácie, z čoho charite vyplývajú nie len práva, ale aj určité povinnosti.

Jednou z hlavných činností charity je príprava a výdaj stravy pre ľudí bez domova. V dôsledku hygienických opatrení v súčasnej krízovej situácii je možný len výdaj teplého zabaleného jedla, ktoré si klienti môžu prevziať v budove charity.

Počas víkendov zabezpečujú prípravu a výdaj stravy dobrovoľníci. Ale nielen v tomto náročnom období by charita uvítala zvýšený záujem o prípravu jedla zo strany dobrovoľníkov.

Ďalšou prioritou charity je zabezpečiť v zimnom období (od 1. októbra tohto roku do 31. marca budúceho roku) prenocovanie ľudí bez domova za dodržania prísnych hygienických a bezpečnostných podmienok. Poslaním charity je podnecovať ostatných k pomoci na princípoch nezištnej lásky a vytvárať priestor pre aktivity ľudí dobrej vôle. Úsilím Charity - domu sv. Vincenta je nevyučovať ľudí v núdzi na okraj spoločnosti najmä v dnešnej náročnej dobe. Na základe hodnôt kresťanskej lásky k blížnemu pomáha ľuďom v neľahkej životnej situácii. Pomoc vykonaná s láskou naplní srdcia a pomôže tým, ktorí to potrebujú.

Text: Dagmara Pavlove, Milan Petráš

Foto: Mária Melicherčíková

Vchádzame do chrámu

Chrám už máme v predchádzajúcich číslach Bartolomeja opísaný, ikonostas postavený, vieme, že o chvíľu sa začne liturgia sv. Jána Zlatoústeho, hoci momentálne (v čase písania tohto príspevku) sú znova obmedzené bohoslužby. Náš pomyselný kňaz práve prichádza do chrámu, aby začal sláviť najsvätejšiu eucharistickú slávnosť. Veriaci ešte väčšinou nie sú prítomní a on sa už začína modliť.

Liturgia sv. Jána Zlatoústeho sa delí na tri hlavné časti. Ešte pred prvou časťou je príprava na liturgiu, ktorá zahŕňa vstupné modlitby kňaza a obliekanie kňaza.

Proskomidia - prvá časť liturgie, obsahuje prípravu obetného chleba a vína.

Liturgia katechumenov - druhá časť liturgie, na ktorej mohli byť prítomní tí, ktorí

sa ešte len pripravovali na krst. Táto časť sa končí špeciálnou ekténiou (prosbami) za ohlásených - katechumenov. V nej sú katechumeni vyzvaní, aby opustili chrám: „*Čakatelja ohlásení na krst, odíd'te! Ohlásení odíd'te! Nech tu nezostane nikto z ohlásených a my veriaci znova a znova modlime sa v pokoji k Pánovi!*“ Toto sa už dnes ale nepraktizuje. Katechumeni boli teda účastní len na prijatí Slova vo forme slova - čítania z Apoštola a Evanjelia.

Liturgia verných (veriacich) - tretia časť liturgie. Tá sa začína prenášaním darov - chleba a vína -, ktoré boli pripravené kňazom na proskomídiu. Liturgia veriacich obsahuje Vyznanie viery, Anaforu s Epiklézou (premenenie), modlitbu Otče náš, samotné Prijímanie a záver.

Všetkých týmito častiam sa budeme postupne detailnejšie venovať v ďalších vydaniach časopisu. Dnes podme sledovať kňaza, ktorý sa pripravuje na liturgiu, stojac pred ikonostasom.

Príprava na liturgiu

V liturgikone, teda v bohoslužobnej knihe, sa píše hneď na začiatku: „*Kňaz s úmyslom sláviť božské tajomstvá je predovšetkým povinný byť zmierený so všetkými a nemať nič proti nikomu, pričom aj srdce, nakoľko len vládze, má si chrániť od zlých myšlienok, od večera má byť zdržanlivý a zotrvať v striedmosti až do chvíle svätého tajomstva.*“

Táto vnútorná príprava kňaza ale nesmie

byť len pre kňaza, ale pre každého človeka prichádzajúceho stretnúť sa s Kristom v tajomstve Eucharistie.

Vstupné modlitby

Pri vstupe do chrámu pred slávením sa kňaz postaví pred ikonostas a začína sa modliť tzv. vstupné modlitby. Ak je s kňazom aj diakon, modlia sa ich spolu. Obsahujú Zvyčajný začiatok, potom nasledujú kajúce tropáre „*Zmiluj sa Pane nad nami, ...*“, „*Pane zmiluj sa nad nami, veď v teba dúfame ...*“, „*Požehnaná Bohorodička, otvor nám bránu milosrdenstva ...*“.

Potom kňaz prejde k ikonám Krista a Bohorodičky, kde im vzdáva úctu bozkom a modlitbou. Keď tak učiní, nasleduje modlitba prosby o dôstojnosť pri slúžení: „*Pane, vystri svoju ruku z výšin tvojho svätého prístyku a posilni ma na túto tvoju službu, aby som bez odsúdenia mohol predstúpiť pred tvoj vznešený trón a konať sviatosťnú nekravú obeť. Lebo tvoja je moc na veky vekov. Amen.*“

Po tejto modlitbe sa kňaz ukloní ľudu a vchádza do svätyne modliac sa modlitbou „*Vojdem do tvojho domu a s bážňou padám na tvár pred tvojím svätým chrámom. ...*“. Tam vzdáva úctu bozkom Evanjeliu, križu a prestolu (oltáru). Po tejto modlitbe sa odchádza obliekať do sakristie, pričom sa tiež modlí - to sme si už popísali pri opise bohoslužobných rúch.

Jozef Durkot, gréckokatolícky farár

Kňaz pred liturgiou

Biskup, diakon a asistencia počas vstupných modlitieb

Učila deti lásky a porozumeniu

Keď v roku 1950 v rámci Akcie „R“ odvážali z Prievidze rehoľné sestry - mariánky -, bola jednou z tých detí, ktorých sa to dotklo. Nachádzala sa medzi nimi totiž aj jej pani učiteľka, sestra Silvia Hlaváčová FDC. Gabriela Tulíková (rodená Páliková, 1941) na ňu nezabúdala ani potom. A po rokoch im bolo dožičené opäť sa stretnúť.

▪ Aké boli vaše roky prežité v škole u sestričiek?

Sestrička Silvia bola mojou pani učiteľkou v školskom roku 1949/1950 ako 8-ročnej. Bola som v 2. ročníku základnej školy (som ročník 1941). Učila ma všetky predmety okrem náboženstva, ktoré učila s. Gregoria. Školský dvor sme mali vlastne spoločný s ich kláštorom, a tak naše stretnutia so sestričkami boli veľmi priateľské. Prvé sväté prijímanie sme mali doplnené spoločnými raňajkami na školskom dvore, ktoré nám pripravili.

▪ Čím podľa vás vynikala sestra Silvia?

Bola láskavou učiteľkou s cieľom naučiť deti čo najviac cestou lásky a porozumenia. Ďakujem nášmu Pánovi, že som mohla na svojej životnej ceste časť zdieľať v jej prítomnosti. Každý stisk jej ruky bol poťahnaním a odkazom Božieho pokoja.

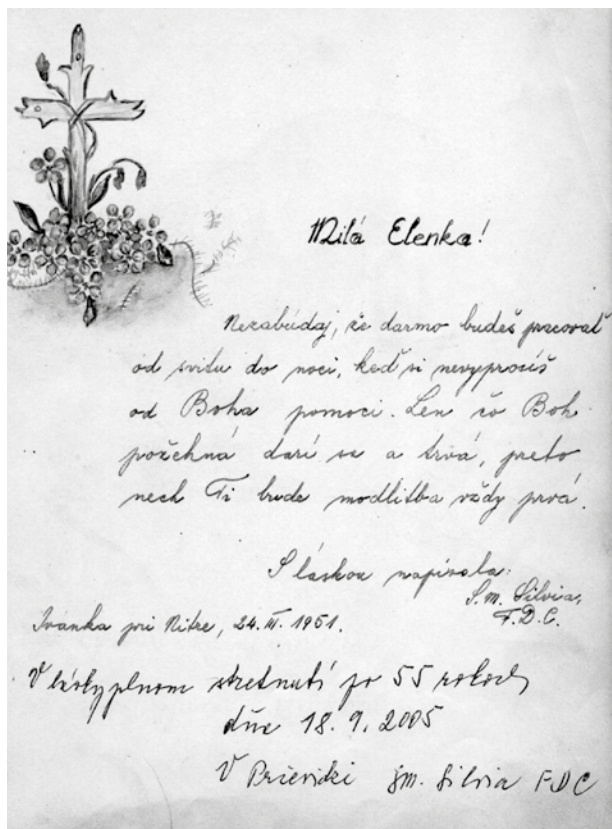
▪ Spomínate si na zlomový rok 1950, na Akciu „R“?

Prázdniny v roku 1950 boli smutné dňom, keď sme ako deti sledovali nútený odvoz sestričiek. Následne sme sa dozvedeli, že ich odviezli do Ivanky pri Nitre. Viac som osobný kontakt so sestrou Silviou nemala, len informácie od dospelých. Touto cestou som získala od nej aj zápis do môjho pamätníčka. Myšlienky občas priniesli spomienku na život sestričiek a ich ťažký údel. S Božou pomocou sme prekonávali roky totality a prišiel rok 1989.

▪ Môžete čitateľom priblížiť vaše stretnutie po 50 rokoch? Aké pocity ste pri ňom mali?

Keď vrátili objekt kláštora sestričkám a začali s jeho opravou, po vyše 40 rokoch som sa stretla so sestričkou Silviou pri zabezpečovaní rekonštrukčných prác. No viac stretnutí bolo potom, keď nanovo prišla do kláštora v Prievidzi.

Pri stretnutiach prevažovali spomienky na školské časy, ale aj spomienky na životné príbehy. S láskou spomínala na ženy a dievčatá vo Vranom a uchovávala si korešpondenciu od nich.

Zápis v pamätníčku Gabriely Tulíkovej (v detstve ju volali Elenka) od sestry Silvie

Nielen spoločné stretnutia s bývalými žiačkami boli po 55 rokoch plné lásky a dôkazov vernosti. Tak som získala aj dopísanie tejto udalosti do pamätníčka. Emocionálne silné boli i stretnutia osobné, keď mi opisovala svoj život po r. 1950, presuny, prácu v Čechách, ale aj jej láskyplné prijatie všetkého, čo priniesol život.

Posledné stretnutie bolo pri dovŕšení jej 90. rokov života, keď sme ju my, bývalé žiačky navštívili. To už bola vo Veľkých Levároch. No a posledné rozlúčenie pri jej pohrebe - zosnula v Pánovi 12. 6. 2015, deň pred dovŕšením veku 91 rokov.

▪ Témou tohto čísla časopisu Bartolomej je múdrosť. Akej životnej múdrosti ste sa od sestry Silvie naučili?

Na moju otázku, čo jej pomáhalo preko-

návať ťažké chvíle, vytiahla obálku s dokumentami, hlavne fotografie so žiačkami, ktoré tvorili spomienku na aktívny život v reholi a jej prax učiteľky. Všetky spomienky boli plné lásky, konania dobra, zásady všetko robiť v pokore, s Božím požehnaním. A čo mi zanechala? Vzor ako žiť v láske, pokore, v konaní dobra s odovzdaním sa do Božej vôle.

Ďakujem za rozhovor!
Žofia Hakošová

Gabriela Tulíková (1941) pochádza z Prievidze. Študovala na hospodárskej škole a pracovala v oblasti účtovníctva a ekonomiky. Má manžela Michala a dvoch synov.

Stretnutie so sestrou Silviou v Prievidzi dňa 18.9.2005. Zľava: Marta Ertlová rod. Vážanová, Lýdia Šumichrastová rod. Briatková, Gabriela Tulíková rod. Páliková, s. Silvia, Klára Kršková rod. Peňášková, Eva Haneschová rod. Krajčíková a Emília Medlíková (nebola ich spolužiačka)

Kto hľadá múdrosť, nájde ju

„Múdrosť žiari a nevädne; ľahko ju zbadajú tí, čo ju milujú, nájdú ju tí, čo ju hľadajú. Vychádza v ústrety tým, čo po nej dychtia, aby sa im ukázala prvá. Kto ju vyhľadáva včasráno, nebude sa namáhať, lebo ju nájde sedieť pri svojich dverách. Premýšľať o nej je vrchol rozumnosti a kto kvôli nej bdie, rýchlo nadobudne istotu. Lebo ona sama obchádza a hľadá tých, čo sú jej hodní, priateľsky sa im ukazuje na cestách a pri každom premýšľaní sa stretá s nimi.“ (Múd 6, 12-16)

Podobenstvo o múdrych pannách

Slová prvého čítania sú akoby teóriou o múdrosti a evanjelium zas uvedením tejto teórie do praxe, i keď Ježišovým sebevlastným spôsobom. Evanjelium prvej novembrovej nedele je o príprave na svadbu a my už iste tušíme, že Ježiš nás týmto podobenstvom chce upozorniť na prípravu na nebeský život. Hovorí o hlúpych pannách, ktoré nemali dostatok oleja do lúč, a tak boli zo svadby vyhnane.

Aby sme tomu rozumeli, v Oriente sa svadby konajú vo večerných a nočných hodinách, kedy sa vzduch ochladí. Družičky preto čakali v dome nevesty na ženícha, aby ich spolu v sprievode odvieďli do ženíchovho domu na hostinu a cestou svietili olejovými lampami, alebo skôr fackami, ktoré namáčali do nádob s olejom. Nerozumné družičky však nesvietili, lebo nemali čím. Počas dňa mali dostatok času, aby si nakúpili oleja, no nestalo sa tak a hoci boli už dávnejšie na svadbu pozvané, svoju povinnosť zanedbali. Preto sa nečudujme, že ženích to berie ako osobnú urážku a koná veľmi prísne. Do svadobnej siene mohli vojsť iba múdre panny, ktoré pozvanie brali ako česť. Mali dostatok oleja, lebo vedeli, že na svadbe nemožno uvažovať o čase a slávnosť sa môže dobre predĺžiť.

Iba panenstvo nestačí

K tomuto podobenstvu sa pekne vyjadril svätý Gregor, ktorý vo svojej homílii hovorí, že všetky družičky boli panny, a predsa im panenstvo nestačilo, aby boli

prijaté do neba. Tam sa žiada ešte čosi navyše - láska k Bohu a k blížnym. To je veľkým výkričníkom aj pre nás!

Nesmieme odkladať prípravu na nebo do poslednej chvíle. Majú k tomu sklon najmä mladí, ktorí si myslia, že je ešte dosť času a pred nimi kus života, ktorý treba naplno využiť a netrapiť sa dajakými morálnymi zásadami.

Lenže ja sa pýtam: „Si si istý, že máš pred sebou ešte kus života?“ Ved' denne nás médiá informujú o ľuďoch, ktorí ráno idú s elánom do práce alebo do školy a večer sa domov už nevrátia. Nie, nemám v úmysle niekomu naháňať strach, lenže pravda je taká, že náš život visí ako niť na vlásku a hocikedy môže prísť koniec. Vyhýbajme sa hriechu a sebeckému životu! Uvedomme si, že celý život máme svietiť láskou k Bohu a k blížnym! A keď príde naša posledná chvíľa, budeme múdro pripravení na život v nebi a vtedy budeme počuť dôležitú výzvu: „Pod', dobrý a verný sluha, a vojdí na svadobnú hostinu svojho Pána...“

Nestálosť múdrosti?

Tvrdosťou múdrych panien chce Ježiš poukázať na - čo sa týka večnej spásy - prvoradú zodpovednosť za seba. Tvrdosťou ženícha nám zas chce pripomenúť, že do nebeského kráľovstva sa človek nedostáva volaním: „Pane, Pane, otvor mi,“ ale aj zodpovednými skutkami. Konaním dobra, lebo len tak budeme žiť večne.

Naše lampy hasnú každý deň. Na začiatku sú naše predsavzatia vyjadrené slovami: „Urobím, Pane,“ no po chvíľke znejú:

„Chcem urobiť.“ Potom už len: „Chcel, chcela by som, keby sa mi chcelo...”

„Pane, Pane, otvor nám...” Ježišova odpoveď je : „Nerozoznávam vás len po hlase, ale aj po svetle dobrých skutkov.“ Takže - čo to vlastne chce od nás Boh?

On chce, aby sme neboli len pozorovateľmi svadobného sprievodu, jemu nestačia občasným a dočasným nadšením ožiarené tváre. Požaduje sa výdrž, statočná dôslednosť, vytrvalosť vo viere. A ak nám cez deň bude chýbať svetlo, pretože nemáme olej, pýtajme sa, prečo je to tak. Isté je, že toto podobenstvo neznie príjemne. To však nebol zámer. Jeho cieľom je, aby odznelo užitočne. Hodina príchodu bude šťastná podľa toho, čím horí moje srdce.

Múdrost' modlitieb za zosnulých

Je však ešte jedna vec, na ktorú je múdre nezabudnúť v tomto čase - čase spomienok na našich zosnulých. Je množ-

stvo duší, ktoré už majú zážitok Boha, ale ešte ho nevidia. Sú to duše v očistci. O týchto sa už dá celkom pokojne povedať, že ich túžba po Bohu je nezmerateľná, obrovská. Ony ho už videli, vedia, aké nesmierne šťastie ich čaká pri Bohu, a predsa tam ešte nemôžu ísť. Samy si pritom nemôžu pomôcť. Pomôcť im môžeme my svojimi modlitbami.

Keby sme vedeli, aké veľké dobrodenie preukážeme týmto dušiam čo len jednou modlitbou, častejšie by sme sa za ne modlievali. Nikdy totiž nevieme, či úplne krátka modlitba za duše v očistci nespôsobí to, že duša môže odísť k Bohu „predčasne“ a prijme ju k sebe.

Dnes vás teda pozývam k dvom múdрым veciam: pripravenosti na príchod Pána a k modlitbám za duše, ktoré po ňom veľmi túžia, ale ešte s ním nie sú.

Text: Miroslav Turanský

V múdrosti je duch chápvavý a svätý

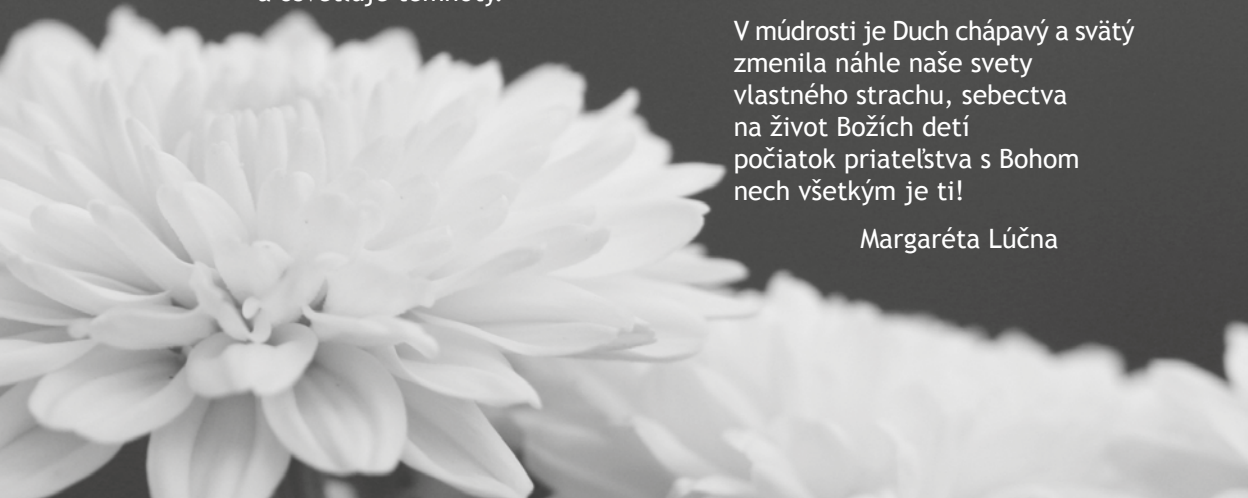
(Múd 7, 22)

V múdrosti je duch chápvavý a svätý
múdrost' je slávou Stvoriteľa
a slávou človeka
na obraz Boha stvoreného
na obraz jeho lásky, dobroty
múdrost' je krajšia ako slnko
a osvetľuje temnoty.

Múdrost' je iba jedna
však múdrost' môže všetko
múdrost' je milovanie
múdrost' je Božie svetlo
všetkého obnovovanie,
čo v živote nás splietlo.

V múdrosti je Duch chápvavý a svätý
zmenila náhle naše svety
vlastného strachu, sebecka
na život Božích detí
počiatok priateľstva s Bohom
nech všetkým je ti!

Margaréta Lúčna

Akú múdrosť vás naučili rodičia, starí rodičia?

V liečebnom dome Horezza v Tatranských Zruboch sme mali možnosť stretnúť sa s členmi vlády. Cestovali na celoplošné testovanie na Oravu. Stretnutie prebehlo - aj vzhľadom na veľké množstvo povinností členov vlády - veľmi rýchlo. No i napriek tomu pán minister zdravotníctva MUDr. Marek Krajčí a štátny tajomník MUDr. Peter Starucha ochotne odpovedali na moju anketovú otázku, za čo im ďakujem.

- Marek Krajčí: „Zodpovednosť, Božie Slovo, vieru v Pána Boha.“
- Peter Starucha: „Moja babka: ‚Tuš, tu čo mima.‘ (po goralsky) Život plynie, sme tu dočasne.“
- Don Ján, salezián: „Poslušnosti, keď sa malo ísť jest', tak spoločne pri jednom stole a modliť sa; tiež vytrvalosti.“
- Daniela: „Nerob nič zlé iným, lebo sa ti to vráti. S džbánom sa dovtedy chodí po vodu, kým sa nerozbije. Ako sa do hory volá, tak sa z hory ozýva. Vráti sa vám raz to, čo vám patrí. Boh je nenáhlivý, ale pamätlivý. Božie mlyny melú pomaly, ale isto.“
- Magdalénka: „Mama ma učila čistote, vedela mi vždy poradiť, pomáhať iným; s nikým sa neporovnávaj, buď prajná, zostaň sama sebou. Otec zdôrazňoval: ‚Nad nikým sa nepovyšuj, ale ani ty nedaj po sebe šliapať.‘“
- Viera: „Keď som bola dieťa, mama hovorila: ‚To, čo je v živote drahé, sa za peniaze nekúpi.‘ Otec hovoril: ‚Rob, čo ti káže vnútro a celý život si zachovaj sebaúctu.‘“
- Janka: „Správaj sa tak, ako chceš, aby sa k tebe správali iní.“
- Aneta: „Učili ma múdrosti, slušnosti a pravdovravnosti, mať vieru v srdci, nepodlizovať sa iným.“
- Karol: „Hovoriť pravdu, byť pracovitým. Čo ťa nepáli, nehas.“
- Alena: „Kto chce kam, pomôžme mu tam.“
- Mária Veronika: „Nikdy sa nevzdávaj!“
- Gabriela: „Slušne sa správaj, neodvrávaj, buď skromná.“
- Jarka: „Boli sme dvojčatá, aby sme boli súdržné, držali spolu, nezabudli na seba a boli úctivé i k starým rodičom.“
- Paulína: „Dali mi dar viery. Aby som si vážila chudobných a pomáhala im.“
- Irena: „Aby som si vážila ľudí, nebola pyšná. Pýcha predchádza pád. Kto chce psa biť, palicu si nájde.“
- Alica: „Mysli na to, aby si sa raz mohla pozrieť svojim deťom do očí.“
- Pavel: „Každá svätá omša je perlička a čím viac perličiek nazbieraš, tým skôr sa dostaneš do neba.“
- Ala: „Dary sú bremená. Aká som, taká som, pre seba dobrá som. Nie je dobré horieť obdivom.“
- Oľga: „Aby som sa nespúšťala a nezišla z cesty a držala sa Pána Boha, utiekala sa k nemu. On je naša sila.“
- Štefánia: „Nech viera v Pána je tvoja cesta. Utekaj sa k Panne Márii, vždy ti pomôže. S pomocou Božou všetko zvládneš.“
- Anička: „Pokore a láske. S láskou robiť dobro, učili ma dobrým čnostiam, to vystihuje všetko! Nech mi je vrúcna modlitba účinkom na bolesti a ťažkosti.“
- Alenka: „Všetko bolo autoritatívne, jasné, stručné. Mantinely boli dané pre všetkých, bola to svätá jednoduchosť, skromnosť, plnenie si povinností. Bol to iný svet.“
- Irena: „Dobrota srdca, dôvera v dobro. Keď otec soptil, mama premohla jeho roztržky modlitbou, vedela ho upokojiť.“
- Tonka: „Otec ma učil nikdy neubližovať druhým ľuďom. Mama ma učila brániť spravodlivosť aj pre iných ľudí.“

Za odpovede ďakuje Anna Gálová

Hríbik det'om alebo Múdrost' sa zjavuje maličkým

Recenzia CD pátra Jána Hríba SchP Hríbik det'om

Počas ročného noviciátu v Poľsku som pomerne veľa času strávil umývaním riadu a podlahy, vysávaním a utieraním prachu. Taktiež som sa celkom systematicky sprchoval. A hoci sú tieto činnosti samy osebe príležitosťami pre hlboké rozjímanie (napríklad o údele človeka po vyhnaní z raja či o potrebe očisťovania sa od hriechov), mnou boli často využívané na súkromné vokálne koncerty.

Našťastie väčšinou boli tieto koncerty adresované najmä Tomu, ktorý vidí aj v skrytosti. No v mojom repertoári sa už vtedy objavovali aj pesničky z obdobia prvých rokov základnej školy, ktoré sme s pátrom Jánom Hríbom spievali počas ranných stretnutí v kaplnke.

A je to dobré

Pamätám si, že v istom momente sa v kaplnke začal hrať nový hit, ktorý sa rýchlo zaradil medzi osvedčené klasiky ako Dom na skale či Moje malé svetielko. Išlo o pieseň Keby som bol kengurou, ktorá je koncentrátom evanjeliovej radosti. Táto radosť vyplýva z vedomia, že sme deti Boha, a preto aj súrodenci v jednej ľudskej rodine.

Vďaka viere v Boha, ktorý je láskou, aj všetko ďalšie stvorenie odкрýva svoju krásu a stáva sa pre človeka sprostredkovateľom zmyslu, ktorý hľadá. Kengura skáče, pavúk robí sieť, motýľ lieta z kvetu na kvet a človek musí dať Bohu za pravdu, že je to všetko dobré. Až by sa niekedy chcelo byť kengurou, pavúkom či motýľom, nie? Alebo vrabcom a môcť uletieť niekam ďaleko od problémov a slabostí, respektíve tie ľudské ako vrabec vôbec nemať.

„Nebojte sa, vy ste cennejší ako mnoho vrabcov!“ hovorí Pán Ježiš. Človek je v očiach Boha špeciálny. Na tom sa nič nemení ani vtedy, keď zhreší. Vrabec síce môže lietat' a kengura môže preskakat'

hoci aj celý svet, ale symfóniu zo svojho života môže spraviť iba človek, ktorý dobrovoľne prijíma a vyplňa Božiu vôľu a aj napriek utrpeniu či svojej hriešnosti sa jej snaží byť verný.

Múdrost' pre všetkých

Na CD pátra Jána nájdete múdrost', ktorá nie je zložitá ani ukrytá pred svetom, určená len pre malú skupinku vyvolených. Je to múdrost', ktorej majstrami sa ľahko stávajú deti. Je to múdrost' radostná a jasná, radosť s veľkosťou horčičného zrnka, avšak s potenciálom prerásť všetky ostatné byliny.

A aby ste zrnká múdrosti mohli zasievať, kamkoľvek pôjdete, hneď v prvej pesničke na vás čaká bonus v podobe rýchlokurzu svetových jazykov. Alebo už viete, ako sa povie Afrika čierna po čínsky?

Peter Pikulík OFMConv.

„Zvelebujem ťa, Otče, Pán neba i zeme, že si tieto veci skryl pred múdrymi a rozumnými a zjavil si ich maličkým. Áno, Otče, tebe sa tak páčilo.“ (Mt 11, 25 - 26)

Čo je lepšie?

Čo je lepšie? Byť múdry, alebo byť vzdelaný? Je to to isté? Múdrosť so vzdelanosťou sa často krát zamieňa. Aj keď oba pojmy predstavujú učenie sa, je tu rozdiel. Vzdelanosť je získanie vedomosti štúdiom, kdežto múdrosť je stav bytia. Múdrosť je schopnosť rozlišovať a posudzovať.

Základný rozdiel medzi týmito dvoma slovami je, že múdrosť si vyžaduje aj zdravú dávku perspektívy a schopnosť robiť jasné úsudky, zatiaľ čo vzdelanosť je jednoducho niečo vedieť. Každý môže niečo vedieť, môže si naštudovať veci z kníh, naučiť sa ich naspamäť. Múdrosť však vyžaduje lepšie pochopenie vecí do hĺbky a schopnosť určiť, ktoré fakty sú dôležité pre ktorú situáciu. Múdrosť používa vedomosti a aplikuje ich s rozvahou založenou na skúsenostiach. Vedomosť je vedieť čo povedať, múdrosť je vedieť kedy to povedať.

Múdrosť možno získať

Ako sa teda stať múdrou? Múdrosť je cnosť, ktorá nie je vrodená, ale možno ju získať skúsenosťou. Každý, kto má záujem skúšať nové veci a následne analyzovať novú skúsenosť, má schopnosť získať múdrosť. Ak sa chcete stať múdrymi, analyzujte svoje skúsenosti a testujte svoje vedomosti.

Ďalšou možnosťou, ako sa stať múdrejším, je načúvanie ľuďom, ktorí pochádzajú z iného prostredia ako my alebo majú iný názor. Toto je už ťažšie. Radi sa distancujeme a zgrupujeme sa s ľuďmi, ktorí veci vidia presne tak ako my. Je jasné, že takto sa nikdy nemôžeme naučiť ničomu novému.

Múdrosť je aj schopnosť vycítiť, kedy je môj názor úzkopsý a kedy, naopak, názor druhého alebo nová vedomosť nepatrí do mojej truhlice vedomostí a hoci si ho vypočujem a zamyslím sa nad ním, neprijmem ho.

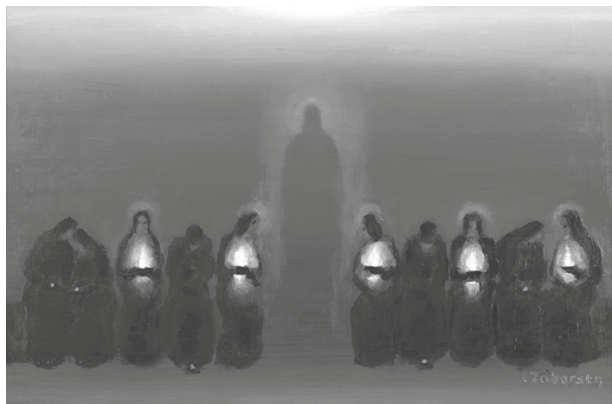
Znaky múdrosti

Ďalšia možnosť, ako sa stať múdrejšími,

je ešte nepríjemnejšia ako tá predchádzajúca. Je to odvaha robiť chyby. Skúsenosti nás robia múdrejšími. Naše chyby z nás robia lepších ľudí rôznymi spôsobmi. Takže sa nebojme riskovať a dopúšťať sa chýb. Keď robíme chyby, učíme sa rýchlejšie a trvalejšie. A v neposlednom rade, keď sa v budúcnosti stretneme s rovnakou situáciou, budeme už vedieť, ako ju riešiť. Cesta k múdrosti vedie aj v učení sa od múdrych ľudí. Ako ich ale nájsť? Existujú nejaké znaky ako rozpoznať múdreho človeka? Určite. Múdri ľudia sa neustále vzdelávajú, majú sebadisciplínu, vedia sa ovládať, priznať si svoje chyby a učiť sa z nich, sú trpezliví, pokorní, dokážu zvládnuť odmietnutie a zlyhanie, vedia, že môžu ovládať iba samých seba. Sú veľkým darom. A preto ich hľadajme a učme sa od nich!

Mgr. Zuzana Liptáková

O.Z. Lepšie ja - poradenstvo, semináre, kurzy
www.lepsieja.sk

Akad. mal. Ladislav Záborský: Múdre a nemúdre Panny a Kristus

Boh často koná nečakane

Navštevovala som cirkevnú základnú školu. Od malička som bola vychovávaná v kresťanských zásadách a žila som aktívnym duchovným životom. Po nástupe na strednú školu sa mi trochu otočil svet, ale spoznala som zopár mladých ľudí, vďaka ktorým som si našla nových kamarátov.

V ned'alekej obci funguje pastoračné centrum, do ktorého som sem-tam chodievala. Hneď, ako som uvidela, že sa tam pripravuje ďalšia spoločná akcia, neváhala som, a keďže som mala len 16 rokov, informovala som o víkendovom pláne svojich rodičov.

Dobre, ale...

Otec s mojou aktivitou navštívenia „víkendovky“ súhlasil, ale odporučil mi, aby som išla aj na svätú omšu, pretože bol prvý piatok a v našej rodine je to tak zažívané.

Mne sa veľmi nechcelo. Kedysi sme na mládežníckej omši chodili s otcom a s bratom. Ale po čase ma to prestalo baviť. Preto som teraz vzdorovala a ešte pred začatím svätej omše a programu v pastoračnom centre som išla ku kamarátke.

Mala som vtedy také ťažšie obdobie. Neuplynuli ešte ani dva mesiace od úmrtia môjho starého otca, vrúcneho katolíka, ktorý sa spolupodieľal na chode svätých omší a taktiež bol doručovateľom misijného časopisu.

Nečakaný obrat

S kamarátkou sme sa rozhodli, že si to namierime do miestneho podniku. Cestu nám skrížilo nečakané stretnutie s jej mamou, ktorá tiež práve prežívala ťažkú situáciu. Jej syna operovali na srdce. Po chvíli sme spoločne prišli ku kostolu, v ktorom mala byť spomínaná prvopiatková svätá omša. V tých miestach, pár minút po stretnutí, sa kamarátkina mama ozvala znova a prosila svoju dcéru, aby sa vrátila domov a bola v ten večer pri nej. Asi sa o svojho syna naozaj veľmi bála.

Kamarátka nevedela, čo so mnou, tak sa rozhládla okolo kostola. Pred ním stáli dvaja jej priatelia. Rýchlo nás zoznámila a poprosila ich, aby sa ma takpovediac „ujali“. Nemali s tým problém. Napokon som sa teda na prvopiatkovej svätej omši ocitla tak nečakane, ako som aj spoznala svojho terajšieho priateľa. Bol to jeden z tej dvojice kamarátov.

Na naše prvé rande ma neskôr môj priateľ tiež pozval na svätú omšu. Kamarátkin brat operáciu prežil a je z neho zdravý dospelý muž. A pre mňa sa kostol stal miestom, kde som aj počas štúdia na vysokej škole prosila o vytrvalosť. Stále je o čo prosiť i dnes.

Text a foto: Alexandra Žovincová

... tri otázky pre pátra Jána Hríba SchP

„Pesničky pre detičky od pátra Jána Hríba zachytené na jednom albume pre malých aj veľkých.“ Týmito slovami uvádza spoločnosť PiarPro predaj nového CD pátra Jána Hríba SchP, ktoré vyšlo v septembri tohto roku pod názvom *Hríbik spieva deťom*. Čo pátra Janka podnietilo k takejto aktivite? Spýtali sme sa na to toho najpovolanejšieho - jeho samotného.

1 Ako vznikol nápad nahrat' CD piesní pre deti?

Vzišiel z toho zvláštneho korona času, ktorý sme prežívali v prvej vlnе pandémie, keď sme začali slúžiť streamované sväte omše pre deti. Po svätej omši som mal vždy ešte taký krátky program, v ktorom som zahral nejaké viac-menej známe detské piesne. Neskôr sa našli ľudia, ktorí ma začali povzbudzovať, aby sme tie piesne nahrali na CD a ponúkli ľuďom. A to sa aj zrealizovalo.

2 Ako prebiehalo samotné nahrávanie?

Keďže väčšinu piesní, ktoré som nahrával, spievam už tridsať rokov, poznám ich veľmi dobre a nejako extrémne som sa na to nahrávanie nepripravoval. Chceli sme to spraviť v takom jednoduchom leveli - to znamená akustická gitara, potom sa tam pridala ešte aj basová, ale to bolo všetko. Všetkých 15 piesní, ktoré sú na CD, som nahral za tri dni. Potom sa ešte nahrávali osobitne nástroje a osobitne štyri deti z našej piaristickej školy, čo na CD tiež spievajú. Čiže môj spev sa nahral za tri dni, spev detí za dva dni - a to zaranžovanie celého CD a zohnanie dostatku financií trvalo týždne. V tomto smere to bol dlhodobý proces; nahrat' CD nie je len tak.

3 Aké sú prvé reakcie od tých, čo CD počuli? Môžete na základe nich už teraz povedať, že sa napĺňa cieľ, ktorý ste pri nahrávaní CD mali?

Zatiaľ až tak veľa reakcií nemám, predaj sa ešte len rozbieha. A keďže som sa na čas stratil z obrazoviek, nemám už cez médiá až taký kontakt s ľuďmi, ako som mal predtým. Cez prázdniny to všetko utíchlo. Ale na základe toho, čo sa ku mne dostalo, usudzujem, že deti sú veľmi spokojné a aj ich rodičia sa tešia. Na CD sú nahraté známe piesne a navyše sa už spájajú aj so zážitkom, ktorý sme mali zo streamovania svätých omší na jar tohto roku. Bol to mimoriadny čas a toto CD bude už navždy spomienkou naň - hoci aj so streamovaním počas druhej vlny pandémie sme teraz v októbri opäť začali.

Za odpovede ďakuje Petra Humajová
Foto: archív PiarPro

V prípade záujmu si CD môžete kúpiť na <https://shop.piarpro.sk>. Čitatelia nášho časopisu tu tiež budú mať po celý mesiac november 20 % zľavu na nákup akéhokoľvek tovaru (pri nákupe treba použiť heslo „bartolomej“).

Chvála dažďu

Prestalo pršať! Bolo načase v tomto premoknutom nečase. Mojej duši sa už žiadalo vonku si polietat' a aj tvár vystaviť sviežemu vzduchu. Nechala som doma všetko tak a vybrala som sa aspoň na malú chvíľu do prírody.

Vykračovala som si z nohy na nohu, očiam som dopriala výhľady a pohľady do záhrad a k neďalekej hore, ktorá sa za pár upršaných dní sfarbila do teplých odtieňov okrovej, oranžovej, zelenej machovej a temnej karmínovej... Jedným slovom: krása. Vôbec mi nevadilo, že vonku nesvieti slnko... V mojej duši už svietilo! V záhradách poletovali sojky - prieskumníčky. Straky - špiónky. Jedna sojka ma chvíľu sprevádzala poletujúc popri plote.

„Hm, to bude asi nejaká zvedavá intelektuálka,“ prebehlo mi úsmevne myslou, pretože si všimala okolie tak ako ja. Po očku som ju pozorovala a ona, otáčajúc hlavu v letku, sa snažila zistiť, kam má tá osoba bez krídel namierené.

Vtom som celkom zreteľne začula akési zvuky, ktoré mi pripomínali pláchanie bielej zbytky na potoku z detstva. Uši uverili, no očiam to chvíľu trvalo. V tej istej veľkej záhrade, kde poletovali sojky a straky, sa vďaka niekoľkodňovému výdatnému dažďu v nej vytvorilo dosť veľké jazero. A v tom jazere plávali a prali svoje zaprášené krídla divé kačky.

Spokojne kačkajúc sa plavili po jazierku ako farebné parníky na vlastný pohon a vychutnávali si pokojnú vyhlídkovú plavbu v spomínanej záhrade, v ktorej im vôbec, ale vôbec nehrozili napajedené štekajúce psy. Tie si hlasitým brechotom uplatňovali teritoriálny nárok až za hranice svojich dvorov a záhrad. Zbytočne. Kačky vedeli, že jazero a táto záhrada patrí na istý čas iba im.

„Aká je tá príroda pohotová,“ zamyslela som sa. Človek by nadával, že má v záhrade more, no kačky si práve to malé - veľké more nevedeli vynachváliť.

Člápota a šplechota kúpajúcich sa kačíc sa niesol po celej ulici. Ba aj zopár drozdov sa k nim nenápadne prikmotriilo. Bolo to

pre mňa, nezainteresovanú diváčku bez plaviek, príjemné, upokojujúce divadlo. Scenéria ako z obrazu majstra impresionistu, ktorý zachytil prchavý moment vodného života na svojom neviditeľnom plátne. Dokonca aj cesta, po ktorej som kráčala, bola pred dažďom plná výtlkov. No dnes čo výtlk - to mláka!

Po chvíli som vstúpila do lesa. V každej jednej mláke sa zrkadlili okolité stromy, dokonca modrá obloha... Všetko sa v nich detailne a zreteľne odrážalo ako v benátskom zrkadle najvyššej kvality. Vysoká obloha nad hlavou mi zrazu ležala pri nohách a zmenila sa na hĺbku. Bol to nevysvetliteľný fyzikálny jav.

Každá jedna mláka bola originálom. Nemohla som odolať pokušeniu byť jej súčasťou. Naklonila som sa občas nad kaluž a potichu, s rozšírenými zrenicami, som sa do nej pomyselne ponorila - ako Alenka do rieš divov. Spomedzi stromov zrkadliacich sa v kalužiach sa na mňa dívalo akési známe - neznáme postaršie dievča.

Chcem s pokorou skonštatovať, že krásu má iné zákonitosti, (s)tvoriteľské a divotvorné. Iné, aké by sme jej často my, ľudia, uzákoniili vo svojich požiadavkách a predstavách. A to je naozaj dobre! Chvála dažďu, ktorý neničí škodlivými záplavami, ale zrkadlí a tvorí zázraky na počkanie.

Text: Veronika Hoffmannová

Foto: Silvia Kobelová

Pápež František

5. októbra 2020

Včera mal meniny - aj keď toto meno nosí len od roku 2013, keď ho 13. marca zvolili za pápeža. Keďže bol jezuitom, prvý, kto mi po oznámení mena prišiel na myseľ, bol sv. František Xavierský. Muž, ktorý stál v roku 1534 pri zrode Spoločnosti Ježišovej a úžasným spôsobom hlásal evanjelium doslova po celom svete.

Zakrátko vyšlo najavo, že jeho vzorom, podľa ktorého prijal meno, je sv. František Assiský. Tiež horlivý ohlasovateľ evanjelia, ale najmä človek, ktorý ako zatiaľ nikto iný v dejinách napodobnil Krista. Žil na prelome 12. a 13. storočia. Vďaka životu v chudobe je pre Svätého Otca vzorom vzťahu k biednym.

V roku 2018 vydal pápež František apoštolskú exhortáciu *Gaudete et exsultate*, ktorá hovorí o povolani k svätosti v súčasnom svete. Pri jej čítaní mi prišiel na myseľ sv. František Saleský. Muž, ktorý na prelome 16. a 17. storočia priniesol túžbu po svätosti do šľachtických salónov, remeselníckych dielní, vojenských táborov, ba aj medzi roľníkov a poddaných. Svojimi kázňami i knihami ukazoval, že svätosť nepatrí len do kláštorov, ale do všetkých oblastí života, pričom všade sa prejavuje trochu inak.

Myslím si, že myslenie súčasného pápeža ovplyvňujú všetci traja veľkí Františkovia. A nielen oni. Aj preto je jeho pontifikát pre Katolícku cirkev obohatením najmä z hľadiska univerzálnosti, jej všeobecného posolania.

Vladimír Slovák **rtv:** Rádio Slovensko **rtv:** slovensko.rtv.sk

Jesenné farby

12. októbra 2020

Mám rád tento čas, polovicu októbra. Je to vrchol jesennej farebnosti. Pohľad na hory, lúky i jednotlivé stromy je krásny. Súčasne sa však ochladzuje a deň sa rýchlo skracuje. Tiene sa predlžujú a tma získava čoraz viac priestoru.

Pripomína mi to jeseň ľudského života. Prichádza tiež prirodzene, a predsa akosi rýchlo. Roky sú čoraz kratšie a život beží rýchlejšie. Človek chradne, elán, oduševnenie sa mihajú a životná energia sa stráca, doslova chladne. Tiene životných námah, stresov i úrazov doliehajú na telo a premietajú sa na zdraví. Choroby sú častejšie, získavajú v živote viac priestoru.

A práve v tomto období, v tejto fáze môže človek oslovit' svoje okolie, svojich blízkych novými a krásnymi farbami. Hodnotami, ktoré sú ďaleko od kariéry, zisku či tela. Nezištnosťou, pozornosťou, láskavosťou, empatiou, nadhľadom a zrelou životnou múdrosťou.

Podobne ako v prírode je to tichá krása bez kriku a reklamy, ktorú si treba všimnúť a ktorú tí druhí neraz ocenia, až keď tu už nie je. Ale práve to ju robí hodnotnou a skutočnou. Pozoroval som ju pri svojich starých i vlastných rodičoch a dúfam, že aspoň niečo z nej v najbližších rokoch tiež dosiahnem.

Radosť z úrody

19. októbra 2020

Zber úrody, obilia, zemiakov, hrozna či ovocia je väčšinou radostnou udalosťou. Najmä ak je toho dostatok a dobrá kvalita.

Pred pár dňami som to prežil pri oberaní jablák. Tohto roku som investoval do jarného i letného rezu a čakal, čo to urobí. Studený, mrazivý máj neveštil nič dobrého, ale keď som v lete pozoroval, ako rásť, rástla aj moja nádej. Teraz sa z nádeje stala radosť. Jablká boli väčšie ako zvyčajne a krásne dozreli. „Oplatilo sa do toho strihania investovať,“ uvedomil som si.

Kiežby to tak bolo aj s ľuďmi, že by sa nám vrátilo, čo do nich investujeme! Z hľadiska peňazí, práce, námahy, času, umu a lásky. Tam to však vždy nevyjde. Všetci, počnúc rodičmi, si často vzdychneme: „Načo som to všetko pre teba robil?“

Príčin môže byť niekoľko. Ved' človek okrem biologických mohutností má i rozum a slobodnú vôľu. A na ne vplývame nielen my, ale aj mnoho ďalších faktorov. Škola, ulica, médiá, atď. Niekedy tiež investujeme nesprávne, veci preženieme či nedotiahneme, alebo zvolíme zlý spôsob. A často sme netrpezliví, chceme ovocie, radosť, už v lete. Ale tam patrí len nádej.

Na druhej strane, radosť z úspechu je pri ľuďoch oveľa väčšia ako pri jablkách. Tak vám i sebe prajem, aby sme nikdy nestratili chuť investovať do ľudí, ale tiež aby sme aspoň niekedy okúsili radosť z tejto úrody.

Zamyslenie na dnešný deň **rtv:** vysiela každý pondelok 5:10 hod.

Dialóg

26. októbra 2020

Je to vôbec možné? Sme toho ako národ, slovenská spoločnosť, schopní?

Myslím - dialógu. Medzilidského, rodinného, kolegiálneho, vnútrocirkevného, spoločenského, ale hlavne skutočného. Osobného či mediálneho rozhovoru s úctou, kde počúvame a snažíme sa pochopiť, kde svoj pohľad nenútime, ale ponúkame. Kde spoločne hľadáme pravdu či riešenie, pri ktorom sme ochotní z toho svojho upustiť, lebo vnímame, kedy ten druhý je v hľadaní ďalej. Kde slobodne odkrývame svoje vnútro a nebojíme sa, že budeme zosmiešnení či postihnutí.

Moja osobná skúsenosť pri poslednom presune do inej farnosti; forma komunikácie o odluke Cirkvi od štátu; odchod jedného z mojich kolegov, prispievateľov, do Rádia Slovensko; ako aj mnoho iných skutočností, mi v tejto otázke ponúkajú skôr negatívnu odpoveď.

Zdá sa, že oveľa bližšia než odbornosť je nám lojálnosť, že ľahšie je osočiť než uvažovať nad iným názorom, že chceme istotu tam, kde ešte treba hľadať. Že sa nezamýšľame nad jadrom vecí, nie sme ochotní ísť do hĺbky, ale radšej pohodlne plávame v plytkých vodách nevzdelanosti, arogancie, hlúposti a uniformity. Akoby sme toho naozaj neboli schopní.

To je však len zdanie. Možno aj preto, že tí, ktorí sú za dialóg, počúvajú a tí druhí kričia. Budúcnosť však patrí dialógu. I na Slovensku.

Na každom kroku sme cítili dobrotivú Božiu pomoc

Spomienky sestry Silvie Hlaváčovej FDC na Akciu „R“ - 2. časť

Po násilnom vyvezení z Prievidze pred 70. rokmi, 29. augusta 1950, pracovali naše rehoľné sestry - mariánky - na poliach v Štátnom družstve Hrušt'ov neďaleko sústredovacieho kláštora v Ivanke pri Nitre. Ani na tomto mieste však nezostali dlho. V spomienkach vybratých z knihy Svedkyne viery a vernosti pokračujeme slovami sestry Silvie Hlaváčovej FDC (1924 - 2015).

11. októbra 1951 sme dostali nový povel. Večer o 21:00 hod. prišli milicionári a nariadili nám dostaviť sa do jedálne. Matka provinciálna Alexandrina nám musela prečítať zoznam sestier, ktoré sa majú zbaliť. Odchod sa uskutočnil o 2:00 hod. v noci, aby sa obyvatelia dediny nebúrili. Bez protestu, aby nám Matku Alexandrinu neinternovali, sa sestry rozchádzali.

Poříčí u Trutnova

Viezli sme sa, nevediac kam, iba nad ránom, keď nám zastavili, spoznali sme Mikulov na Morave. Trvalo to celý deň, až sme o 18:00 hod. počuli v autobuse: „Vystúpiť“, sme na mieste, v Poříčí u Trutnova.“ Ubytovali nás, 56 sestier, v internáte továrne Textlen.

O dva dni sme po skupinkách nastupovali do továrne. Vyfasovali sme náš „mundúr“, modrý pracovný plášť, dreváky na nohy, kožu na ruku. Mladé sestry dali do tzv. „mokrej sály“, kde boli prostredie i práca najnáročnejšia, aby nás prešla chuť k rehoľnej vernosti a rozmysleli sme si to. Rátali s tým, že to urýchli naše vystúpenie z rehole. Vďaka Bohu, ani jedna zo sestier svoje rehoľné povolanie nezanechala.

Najťažšie chvíle som prežila v ohnutí sa pri ťažkom stroji so samými špendlíkmi, ktoré sa divoko točili, nite trhali a v behu ich bolo treba zastaviť a zapriadať. Ako to zvládnem? Aká je iná práca v škole pri deťoch a práca pri hrnciarskom (železnom) stroji!

Postupné prijatie

Prijímali nás zo začiatku s počudovaním, sem-tam výkrik „jeptiška“. Časom pocho-pili. Miestny kňaz páter Šanc nás veľmi pek-

ne uvítal vo svojej farnosti. Bol aj naším duchovným vodcom. Postupom času začala naša sestrička hrávať v kostole a mali sme i náš spevokol. Na bohoslužbách sa zúčastňovalo viac veriacich a zorganizovali sme detský zbor.

V dome sme mali referentku. Návštevy sa museli zapisovať do knihy. Stravovanie sme zo začiatku mali v továrenskej jedálni. Každá pekne v zástupe čakala na svoj prídel pri okienku. Neskôr nám dovolili ponechať si v dome dve sestry, ktoré nám varili. Pátrovi Šancovi zobrali súhlas a dosadili vdp. Tyrnera. Bola to rovnako krásna kňazská duša, podporujúca nás vo všetkom.

Opäť tkáčky

Prežívali sme v Čechách i voľby. Nakoľko sme sa ich nezúčastnili, zakrátko po nich nám oznámili, že budeme premiestnené do národného podniku SEBA - Tanvald. (Sprievod Božieho tela v Poříčí, slávnostná atmosféra, veľká výzdoba oltárikov s peknými pilinovými kobercami popri nezúčastnení sa na voľbách tiež prispela k odchodu.) Prevážali nás tam 22. júna 1955 a pracovali sme tiež ako tkáčky s bavlnou.

Do továrne sme dochádzali autobusom skoro ráno. Z dôvodu našich rehoľných povinností sme vstávali už pred 4. hodinou ráno. Až po 8-hodinovej pracovnej dobe sme prichádzali domov na obed. Odpoľudňajšia smena končila o 22:00 hod.

Dodržiavali sme pevný poriadok dňa, aby sme pre prácu nezanedbávali to najpotrebnejšie - duchovný život, posilu pre zvládnutie všetkého, čo deň prinášal. Mali sme v ubytovni aj kaplnku. Na každom kroku sme cítili dobrotivú Božiu pomoc a ochranu.

Prievidza, kurz ČK (1945 až 1950), sestričky zľava doprava Terézia (pôsobila v detskom domove na Dlhej ul.), Regina, Celina a Silvia

Rím, prijatie u Svätého Otca v súkromnej kaplnke pri príležitosti plenárneho Kongregačného zasadnutia v roku 1992

V domove dôchodcov

Miestny pán farár nám išiel v ústrety vo všetkom a bol nám dobrým duchovným vodcom. Ujali sme sa hry na organe a spevu v kostole a po čase sa i účasť veriacich na bohoslužbách zvýšila. Sestričky chodili vypomáhať aj na filiálky.

Z vyšších štátnych orgánov prišlo nariadenie, aby boli rehoľné sestry z tovární zaradené do sociálnych ústavov. Vedenie Charity po dohode s rehoľnými predstavenými predložilo návrh, kam by sestry mohli nastúpiť. Boli to miesta: Hajnice - postihnuté deti; Vrchlabí - domov dôchodcov; Vraný u Slaného - domov dôchodcov, neskôr ÚSP pre postihnuté ženy.

Začiatky v domove dôchodcov vo Vranom boli ťažké. Tamojšie zamestnankyne, zväčša z mesta, boli našim príchodom zaskočené. Neboli oboznámené s výpoveďou z tejto práce, v ktorej mali zaistené živobytie. Trvalo tri mesiace, kým sme postupne, ako odchádzali, mohli byť zamestnané. Dovtedy sme sa len zaučali a pomáhali so stravovaním. Po dlhšej spolupráci tieto zamestnankyne pochopili, že sme tam neboli dosadené z nášho rozhodnutia.

Dobré výsledky

Ujali sme sa práce, ako nám len sily stačili.

Ja som pracovala najskôr ako skladníčka, neskôr ako účtovníčka v domove dôchodcov. Keď bol domov špecializovaný na „Ústav sociálnej starostlivosti pre dospelé a duševne postihnuté ženy“, bola som poverená úlohou vedúcej výchovy 100 žien.

Práca s duševne i fyzicky postihnutými ženami bola pestrá. Výchova, organizovanie pracovnej terapie, športovej a kultúrnej činnosti, zdravé využitie voľného času s motiváciou individuálneho prístupu, snaha prehĺbiť u niektorých náboženské cítenie. Stálym úsilím sme dosiahli dobré výsledky. Po páde totality sme začali aj s vyučovaním náboženstva. Niekoľko žien pristúpilo k sv. prijímaniu a tiež sa pripravovali na birmovku.

Po obnovení náboženskej slobody sme sa mohli vrátiť do našich kláštorov na Slovensku. A tak po 34 rokoch práce pri postihnutých v sociálnom ústave a 6 rokoch v továrni sme postupne prichádzali k svojim spolusestrám. Prišla som na Slovensko medzi prvými v máji 1990, pretože som sa stala provinciálnou predstavenou Slovenskej provincie. Bohu vďaka za všetko, čo som prežila!

(Redakčne upravené, krátené.)

Foto: archív M. Šumichrasta

Duch Svätý - tajomný Boh

Istý muž sa modlil s hlbokou túžbou plniť Božiu vôľu. A tak povedal Bohu, že urobí čokoľvek, čo mu prikáže. A Boh mu vnukol, aby kúpil 1 liter mlieka. Urobil to. Sadol si do auta a cítil Božie pokyny, kadiaľ má ísť. A poslušol.

Zastavil pred cudzím domom v neskorých večerných hodinách. Mal zazvoniť na zvonček a darovať toto mlieko. To už bolo ťažšie. Po dlhom váhaní zazvonil. Otvoril mu vysoký muž s nie práve veselou náladou. Nakoniec vysvitlo, že je s manželkou vo finančnej kríze a nemali už dať čo piť svojmu novorodeniatku. A tak sa modlili o zázračnú pomoc. A tá prišla.

Ako v príbehu

Tento príbeh sa skutočne stal a poukazuje na to, že niekedy Boh Duch Svätý chce od nás veci, ktoré nie sú vždy v súlade s kultúrou alebo povedzme duchom tohto sveta. Môže to byť vernosť v manželstve, ktoré je k ničomu. Boj o človeka, ktorý sa zdá byť stratený. Viera v Boha. Dôvera proti nádeji. Zrieknutie sa manželstva pre Božie kráľovstvo. Láska k nepriateľom... A niekedy Boh požiada aj vykonanie niečoho podobného ako v príbehu. Duch Svätý má svoje cesty a spôsoby. A asi najviac z Jeho „povahy“ zdedila žena.

Aký je Duch Svätý?

Je nepochopiteľný - vedie nás cestami, ktoré nás prekvapujú a vyvádza zo starých zaužívaných schém myslenia a konania. Nikdy nevieme, s čím príde - akú situáciu pripraví. Neustále nás postrkuje dopredu, dáva pred nás výzvy, pri ktorých sa spotíme.

Je láska sama - jediný tvorca a darca pravej lásky. Osobitne spája do hlbokých vzťahov, miluje každé spoločenstvo a prebýva v ňom.

Je ako vietor - nevieme, odkiaľ prihádza, ale príde na minútu presne a dá

nám to, čo naozaj potrebujeme v danej situácii. Či už radu, povzbudenie, odvahy, posilu, útechu...

Je Obrancom - bráni nás pred diablom, ktorý vytahuje naše hriechy na nebesiach aj v našich spomienkach, aby nás dusil a deptal. Nedovolí mu, aby nás premohol a dáva nádej na polepšenie.

Je Tešiteľ - utešuje nás nadprirodzenou útechou, ktorú nevie dať nikto iný. Či už v čase modlitby, alebo vo veľmi bolestných a ťažkých situáciách.

Je Oživovateľ - oživuje to, čo my už pokladáme za mŕtve a bez prestávky hľadá všetkých stratených.

Je neustále činný a v pohybe - všetko a všetkých obnovuje alebo tvorí niečo úplne nové. Používa na to kohokoľvek a čokoľvek. Nepozná slovo „prestáť“ - zvlášť ak ide o človeka.

Je tvorcom harmónie a poriadku - vie bez problémov pracovať v chaose tohto sveta a každej ľudskej duše, a to v podstate všade a naraz. S každým ide jeho vlastným tempom a jeho osobitným spôsobom. Usporiadáva dejiny tak, aby sa všetko skončilo veľmi dobre.

Má zmysel pre detaily - stará sa aj o tie najnepatrnejšie veci a tvory s veľkým zanietením. Tvorí dychvyrážajúcu krásu a účelnosť na nebesiach, v celom vesmíre a v každej duši. Miluje rozmanitosť a nevyrába ľudské kópie. Každú túto mnohorakosť však zladuje do dokonalejšej harmónie. Napĺňa zemekruh a „ten, čo udržiava všetko, pozná každý hlas“. Aj tvoj.

Robí nás svätými tak, že nám odpúšťa hriechy a dáva nám schopnosť milovať nezištne - ako Boh.

Skveje sa v pravde a jasne ukazuje na

zlo, aby nás nedostalo, prípadne aby sme sa od neho oslobodili. Keď toho nie sme schopní, urobí to za nás.

Dáva nám silu a odvahu žiť s Bohom, s ľuďmi aj so sebou samými. Zbavuje nás sebestva a všetkých možných strachov, ktoré život prináša.

Rozpaľuje v nás oheň a svätú túžbu hovoriť o Bohu iným a podieľať sa na ich spáse. Hlásať evanjelium a milovať a konať dobro.

Je Pán - nepozná rozkazy ani potreby. Nemôžeme ho nútiť ani si ho za niečo kúpiť. Len prosiť. Všetko riadi lahodne a marí úmysly zla. Nedá sa znechutiť, unaviť, nazlostiť, vykoľajit', aj keď to stále kazíme.

Je Záchranca - Duch Svätý nie je ako nejaké ochraňované dievčatko, ktoré nič

netuší o temných premenách a ukrutnostiach na planéte Zem. Poradí si s našou hrubosťou a zvrhlými zlomyseľnými ťahmi. Skôr sa podobá ostrieľanej sestre na psychiatrickom oddelení. Nehnuje sa mu ťažká práca na našom oslobodení.

Duch Svätý je znázorňovaný prostredníctvom symbolov ako voda, holubica, vánoček, oheň... Niektorí autori ho však vykresľujú ako ženu, ktorá tancuje a pod jej rukami vzniká, udržiava sa a uzdravuje sa všetko.

Text: Eva Duffková FDC

Foto: Anna Opinová

Múdrost' našiel už v mladosti

Blahoslavený Carlo Acutis

V nedeľu 10. októbra 2020 sa v Assisi konala veľká slávnosť. Blahorečený bol človek dnešnej doby, Carlo Acutis, ktorý zomrel ako pätnásťročný len pred niekoľkými rokmi. Jeho rovesníci sú ešte aj dnes stále mladí. A jeho štýl života dokáže osloviť i súčasnú teenegerskú generáciu. Carlo totiž našiel múdrost' už v mladosti.

Carlo Acutis sa narodil 3. mája 1991 v Londýne talianskym rodičom, ktorí tam práve boli na pracovnom pobyte. Väčšinu svojho života však prežil v Miláne. Navštevoval základnú školu sestier marcelínok a neskôr jezuitské gymnázium. V škole dosahoval dobré výsledky, hoci ho aj žiadny z predmetov nejako extra nebavil.

Sluha a nie pán

Jeho doménou sa čoskoro stali technológie a oblasť informatiky, v ktorej nadobudol za krátky čas priam geniálne schopnosti. Už ako mladý chlapec vedel programovať, strihať krátke filmy, vytvárať webové

stránky či robiť grafiku školského časopisu. „Sám seba som sa pýtal,“ hovorí jeden počítačový expert, „ako môže chlapec v jeho veku hovoriť o počítačoch s takou odbornosťou, ktorá sa podobala tej mojej, a to som napísal viacero kníh pre vysokoškolských študentov a odborníkov v oblasti informatiky.“

Počítač však bol vždy Carlovým sluhom, a nie pánom. „Ak niekto skutočne vie ovládať počítač,“ hovorieval, „zvládne aj tie ťažšie programy; ak nie, znamená to, že je iba používateľom, nie programátorom.“ Hoci počítačové hry hral rád, stanovil si presný čas, ktorý pri nich strávi a snažil sa ho nikdy neprekročiť.

V jeho rukách sa stal neodmysliteľným aj fotoaparát. Keďže pochádzal z dobre zabezpečenej rodiny, mohol si dovoliť veľa cestovať. A on i túto možnosť obrátil na príležitosť obohatiť iných. Už od detstva ho totiž fascinovala Eucharistia a eucharistické zázraky. Rozhodol sa teda vytvoriť webovú stránku a výstavu o eucharistických zázrakoch. Trvalo mu to takmer dva roky. Vytvoril počas nich 142 panelov dokumentujúcich eucharistické zázraky zo 17 krajín sveta. Výstava vo svojom čase obehla celý svet. Webová stránka, ktorú Carlo vytvoril, je funkčná dodnes.

Ísť proti prúdu

Carlo mal veľmi dobré vzťahy so spolužiakmi. Lyžoval, plával, bol súčasťou futbalového tímu. Nepôsobil dojmom žiadneho bigotného svätuškára, hoci si aj viacerí všimli, že chodí každý deň do kostola, modlí sa ruženec a trávi dlhý čas na ado-

rácii. Mal veselú povahu, ale bol vždy aj tým, kto mal odvahu ísť proti prúdu. Vyhybal sa vulgárnosti a grobianstvu, k učiteľom mal úctivý vzťah. Hoci pochádzal zo zámožnej rodiny, obliekal sa jednoducho. Istý čas strávil obsluhovaním zákazníkov v občerstvení mestskej plavárne a zarobené peniaze venoval chudobným.

Jeho rodina nebola veľmi nábožná. O to zaujímavejšia je skutočnosť, že on sa už ako dieťa rozhodol chodiť denne na svätú omšu. Jeho mama dnes o tom hovorí: „Vyrastala som v laickom prostredí. Bola som na prvom svätom prijímaní, na birmovke, potom som sa zosobášila v kostole... Toto boli jediné chvíle, keď som bola v kostole na svätej omši! Carlov otec prestal vieru praktizovať na vysokej škole. Carla však kresťanská viera priťahovala od prvých rokov života. A to i napriek tomu, že sme mu boli slabým príkladom. Vďaka Carlovi som sa opäť začala zúčastňovať svätých omší. Bol pre mňa akoby malým spasiteľom.“

Modlitba i Eucharistia

Eucharistiu nazýval Carlo „dialnicou do neba“. Bola preňho prostriedkom posväcovania: „Podľa mňa mnoho ľudí skutočne nechápe pravú hodnotu svätej omše, pretože keby si uvedomili, akým veľkým šťastím nás obdaroval náš Pán tým, že sa nám dáva za pokrm, každý deň by chodili do kostola, aby mohli mať účasť na ovoci slávenej obety, a zriekli by sa množstva nadbytočných vecí.“

Nemenej dôležitá bola preňho adorácia. Miestny kňaz si spomína na prvé stretnutie s ním v deň, keď prišiel ako nový duchov-

ný správca do farnosti: „Našiel som ho v kostole sedieť pred svätostánkom. Opýtal som sa ho: „Často sa modlíš pred svätostánkom? “ Odpovedal mi: „Áno, pretože vďaka tomu dokážem ľahšie zvládať všetko, čo odo mňa vyžaduje život: doma byť pozorný a vdáčný rodičom za starostlivosť; v škole si plniť povinnosti, a predovšetkým sa učiť, ako sa máme správať k iným.““

Často pristupoval k sviatosti zmierenia. Miloval prírodu, zvieratá i mesto Assisi. Rád navštevoval mariánske pútnické miesta. Ruženec považoval za „najkratší rebrík, ktorým sa možno dostať do neba“. Jeho viera bola prítiažlivá. Svedectvo o tom podal aj indický pomocník v domácnosti Acutisovcov, ktorý sa vďaka Carlovi obrátil z hinduizmu na kresťanstvo.

Dva mesiace pred svojou smrťou natočil Carlo krátke video, v ktorom s úsmevom na tvári hovorí: „No... a mojím údelom je zomrieť!“ Onedlho uňho prepukla akútna leukémia, ktorej krátko na to, 12. októbra 2006, podľahol. Mal iba 15 rokov. „Chýbajú mi Carlove výbuchy smiechu, ktorými rozosmial aj mňa, chýba mi jeho chytľavá irónia,“ hovorí jeho mama, ktorej sa po Carlovej smrti narodili dvojčiky a rodičom tak aspoň čiastočne nahradili strateného syna. „Naša bolesť bola veľká, ale pochopili sme, že bol predurčený na vyšší cieľ.“

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje: Umberto de Vanna: Carlo Acutis - 15 rokov priateľstva s Bohom
Foto: www.cruxnow.com

Výroky blahoslaveného Carla Acutisa:

- „Všetci sa rodia ako originál, no mnohí zomierajú ako fotokópia.“
- „Smútok je pohľad, ktorým sa pozeráme na seba samých; šťastie je pohľad, ktorým sa pozeráme na Boha.“
- „Objav Boha a nájdeš zmysel života.“
- „Kritizovať Cirkev znamená kritizovať aj seba.“
- „Boh pre každého z nás napísal jedinečný a neopakovateľný príbeh, ale nechal nám slobodu napísať mu záver.“

Milé deti,

každý z nás je múdry! Nebeský Ocko nás zo svojej veľkej lásky a milosrdenstva stvoril s rôznymi talentami a darmi. Nieкто je múdry v matematike, nieкто sa rozumie hudbe a iný rozpráva cudzími jazykmi.

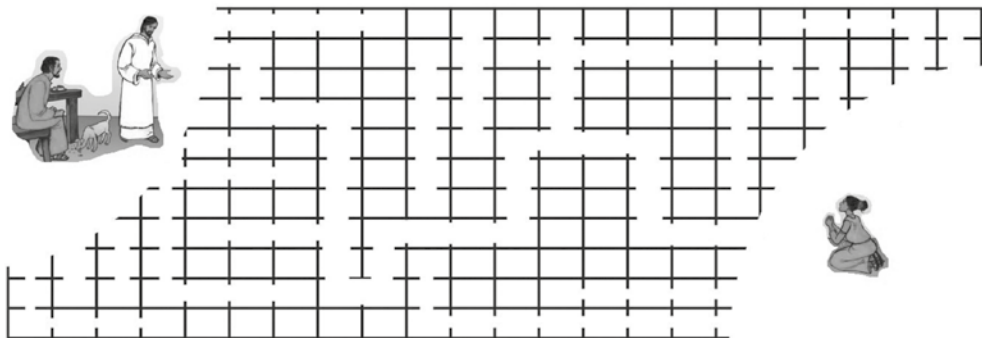
Mnoho darov nám Nebeský Ocko daroval... Každý z nás je múdry nejakو inak a prostredníctvom Ducha Svätého aj môžeme prosiť o dar múdrosti.

No je veľmi dôležité svoju múdrosť aj vedieť správne využívať. Nech vám k tomu pomáha aj táto krátka modlitba:

„Bože, daj mi pokojnú myseľ, aby som prijal veci, ktoré zmeniť nemôžem. Daj mi silu, aby som zmenil veci, ktoré zmeniť môžem. A daj mi múdrosť, aby som rozlíšil jedno od druhého.“ (Reinhold Niebuhr)

Kamaráti, v novembri si aj pripomíname sviatok Všetkých svätých a Pamiatku zosnulých... Keď sa rozprávate s Bohom, modlite sa. Už to je modlitba. Môžete sa modliť za veci, ktoré potrebujete, alebo za ľudí, ktorých ľúbite. Ak už nie sú s vami, nezabudnite sa za nich v rozhovore s Bohom prihovoriť.

Nikto nie je vylúčený z Božieho plánu spásy.

Pomôž žene prísť k Ježišovi.

Deti, tie z vás, ktoré poznajú pátra Janka, si isto všimli, že v tomto čísle Bartolomeja sa píše o jeho novom CD Hríbik deťom, ktoré sa rozhodol nahráť len a len pre vás! Ešte ho nemáte a chcete by ste? Dokonca aj so spevníkom? Žiadny problém! Zapnite si hneď v najbližšiu nedeľu streamovanú detskú sv. omšu pátra Janka (nájdete ju cez fb Rehole piaristov na Slovensku, začína sa vždy o 11:00) a poproste rodičov, aby vás odfotili pri jej sledovaní. Fotku nám potom do 29. novembra 2020 pošlite na mailovú adresu humajova.bartolomej2@gmail.com. Losovať budeme troch výhercov!

Rubriku
pre deti
pripravila
Eva
Trepáčová

K R Í Ž O V K A

Tento mesiac môžete za vylúštenie tajničky vyhrať hudobné CD v štýle rap od Augustína (rozhovor s ním spolu s recenziou sme uverejnili v minulom čísle) s autogramom umelca. Na CD spolupracovali aj viacerí hudobníci zo spoločenstva Piar. Ak chcete vyhrať, riešenie tajničky pošlite na adresu bartolomejpd@gmail.com do 25. novembra 2020. Tajnička je dokončením vety z piesne TowMeot: „Je to základ - poznať svoju identitu, to, načo si tu a ...“.

Pomôcky: no, hire, intarzia, Goa, via, kiš, LSD	Vinohrad	Slovenské Elektrárne Nováky	Nízke Tatry	Rohaté zvieratá, symboly diabla	Majetok štátu (hovorovo)		Cesta, cez (cudzím slovom)	1. časť tajničky	Spojka	Africké útočisko svätej rodiny	ŠPZ okresu Sobrance	Pekáč (nárečovo), tiež ženská nadávka
Tradičné ozdoby na hrob						Doniešť dnu						
						Dozrievali						
Vykladaná ozdoba (v dreve)									Pôsobisko F. Xaverského			
									Opytovacie zámeno			
Nie po anglicky			Ženy párajúce perie								Početnosť (značka)	
			Vodík (zn.)								Írske noviny	
Označenie talianskych motorových vozidiel		Najať po anglicky					Odpovedz na list					
		Sviatok 2.11.										
Zvukový nosič (Compact disc)			Obyvateľ Toskánska	Operačný program (značka)	Liter (značka)	Jedenkrát	Násilná jednota, autoritársky režim	Sopka na Sicílii				
								Nepusti, zadrž				
3. časť tajničky									Svätý/-á (skrátka)	Patriaci Kamile	Poobla- mujete	Francúzsky slaný koláč
	Jednoduché prístrešie						Odskočenie					
	Ukazovacie zámeno						Kypri pôdu pluhom					
Okrasný vzdyzelený ker alebo strom				Vytrvali								
				Omotali, obviazali								
Malé oko					Druh obilia				2. časť tajničky			
					Skr. „also known as“				Vláda, sila			
	Povzbudzu- júci nápoj					Rímskych 50		Herec v pantomíme po česky				Značka americkej jednotky objemu
	Slov. rieka					Halucino- gén, droga						
Predčili, prevýšili ostatných								Mužské meno 10.9.				
								Zn. iridia				
Citoslovce pochopenia		Pružnosť, ohybnosť										
		Predložka										
I keď, nech aj					Podarovaná vec				Skrátené oslovenie	Nely		

Tajnička z osemsmierovky z minulého čísla znie: „...obraz v srdciach.“
Knižnú cenu vyhrala pani Mária Königová. Srdečne blahoželáme!

Súťaž pripravuje Mária Suríková

Farská kronika

od 28. septembra do 31. októbra 2020

**Do farského spoločenstva sme
sviatosťou krstu prijali:**

Nikolas Hatványi
Martin Motús
Lenka Hudecová
Liliana Molnárová
Vanessa Molnárová

Manželstvo uzavreli:

Richard Sobota - Katarína Dirgasová
Marcel Neuschl - Lucia Dežerická
Maroš Pieš - Veronika Gregorová
Peter Obert - Júlia Sikorová
Dávid Fus - Aneta Mendelová

**S kresťanskou nádejou na stretnutie vo
večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:**

Ľudmila Müllerová, 89 r.
Jozef Hajro, 86 r.
Helena Pilchová, 71 r.
Ferdinand Varga, 88 r.
Anton Betinský, 72 r.
Helena Šilhavá, 88 r.
Mariana Dadová, 66 r.
Renáta Čičmancová, 46 r.
Milan Kotrík, 49 r.
Jolana Šnircová, 81 r.
Valéria Ďurišková, 84 r.
Lukáš Cibulka, 30 r.
František Hrehuš, 71 r.
Mária Mesiariková, 91 r.
Jaroslav Beňadik, 64 r.
Vlasta Pešadiková, 84 r.
Jozef Drozd, 65 r.
Ján Sestrienka, 75 r.

Hľadáme spolupracovníkov do redakcie!

*Ak máte dar tvorivosti, viete písať alebo
cítite povolanie akokoľvek inak pomáhať
farskému časopisu Bartolomej, budeme
radi, keď sa nám ozvete a pridáte sa k nám.
Píšte na: bartolomej@farapd.sk.*

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v Banskej Bystrici č. 1127/98
Evidenčné číslo periodickej tlače:
EV 5759/19

Názov: Bartolomej
Periodicita: mesačná
Vydavateľ: Rímskokatolícka cirkev,
Farnosť Prievidza-mesto, Mariánska 4,
971 01 Prievidza, IČO: 31938671
Cena výtlačku: 0,40 €
ISSN: 2644-4658

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898
e-mail: alojz.vlcko@gmail.com
Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová
Redaktori: Marek Sabol, Dominik Kučera,
Jozef Durkot, Elena Cagáňová,
Anna Gálová, Bernadetta Juričková,
Štefan Kollár, Zuzana Liptáková,
Mária Melicherčíková, Dagmara Pavlove,
Mária Pytlová, Katarína Šimkovičová,
Eva Trepáčová, Miroslav Turanský

Kontakt:
tel.: 046/542 28 01, web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:
str. 1, 31 - Jakub Straňanek
str. 2 - Roderik Weissabel
str. 32 - Silvia Kobelová

Tlač: PATRIA l., spol. s. r. o.
Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciam.

Streamovanie svätých omší a chvál počas pandémie COVID-19, október 2020

Modlitba za Slovensko

Všemohúci Bože, Otče,

tvoj Syn nás uistil, že ak ťa budeme o niečo spoločne prosiť v jeho mene, splníš našu žiadosť. Obraciame sa na teba v našej núdzi a utrpení, spôsobenými pandémiou a prosíme ťa o záchranu tela i duše chorých, o múdrosť, silu a lásku pre všetkých, čo sa o nich starajú, o nádej a dôveru pre tých, čo sa cítia ohrození, o rozvážne, starostlivé a spravodlivé riešenia pre tých, čo majú politickú zodpovednosť v rozličnom stupni.

Pomáhaj nám, aby sme si uvedomovali, že sme chorí a ohrození nielen na tele, lež aj duchovne a morálne. V srdciach mnohých vyhasla láska k tebe i k blížnemu, stali sme sa sebeckými, bezohľadnými, dali sme sa zotročiť mamonou a nemravnosťou. Vlej do našich otupených a zaslepených srdc jas pravdy a lásky tvojho Ducha, daj nám poznať v čom sa nám treba zmeniť a posilňuj nás, aby sme sa k tomu aj úprimne a vytrvalo odhodlali.

Predkladáme ti tieto naše prosby aj na príhovor Sedembolestnej Matky tvojho Syna, ktorú si nám dal za patrónku. S jej pomocou sa chceme stávať jedni pre druhých bratmi a sestrami a tvojimi synmi a dcérami.

Dôverujeme aj v príhovor našich vierozvestcov, svätých Cyrila a Metoda, ako aj ich pokračovateľa z nášho ľudu, svätého Gorazda. Nech nám vyprosujú uvedomenie si veľkého daru viery a krstu a ochotu snažiť sa žiť kresťansky v našej dobe.

O to všetko ťa prosíme skrze tvojho Syna, ktorý sa za nás obetoval, vstal z mŕtvych a s tebou žije a kraluje na veky vekov.

Amen.